

תורה שבעל פה

דינים ויסודות תורה שבעל פה – שאלון לעולים חדשים

הוראות

א. משך הבחינה: שעה וחצי.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני פרקים.

פרק ראשון – (16×4) – 64 נקודות

פרק שני – (12×3) – 36 נקודות

סך הכול – 100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: מילון עברי-לועזי / לועזי-עברי.

ד. הוראות מיוחדות: אין.

יש לכתוב במחברת הבחינה בלבד. יש לרשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.
כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

השאלות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים, אף על פי כן על כל תלמידה וכל תלמיד להשיב עליהן באופן אישי.

בהצלחה!

השאלות

פרק ראשון (64 נקודות)

ענו על ארבע מן השאלות 1-6 (לכל שאלה – 16 נקודות).

1. קימה בבוקר ותפילה

- א. (1) "יתגבר כארי [כמו אריה] לעמוד בבוקר לעבודת בוראו [לעבודת ה']" (שולחן ערוך).
חכמים דימו אדם שקם בבוקר לאריה. הסבירו דימוי זה.
(2) כאשר אדם מתעורר מן השינה הוא מודה לקב"ה ואומר: "מודה אני לפניך מלך חי וקיים...".
על מה מודים לקב"ה בתפילה זו?
(5 נקודות)
- ב. (1) כתבו שתיים ממטרות התפילה.
(2) מדוע אנשי כנסת הגדולה תיקנו נוסח קבוע לתפילה? כתבו שתי סיבות.
(7 נקודות)
- ג. מדוע צריך להתכונן לתפילה, וכיצד צריך להתכונן לתפילה? (4 נקודות)

2. תפילה

- א. (1) באיזה פסוק מפסוקי קריאת שמע יש לכוון במיוחד?
(2) כדי שאדם יצליח להתכוון באמירת הפסוק הזה – ביצע עליו לומר פסוק זה, ומה עליו לעשות בזמן אמירתו?
(4 נקודות)
- ב. ציינו מה הן שלוש הפרשיות של קריאת שמע, וכתבו את התוכן של שתיים מהן. (7 נקודות)
- ג. ציינו שתי תוספות שמוסיפים בתפילת העמידה בזמנים שונים, וכתבו באילו זמנים מוסיפים אותן. (5 נקודות)

3. ברכות

- א. (1) לפני האכילה יש לברך ברכה ראשונה. ציינו שתי ברכות ראשונות.
(2) בנוגע לכל אחת מן הברכות שצייתם – כתבו מאכל אחד שעליו מברכים ברכה זו.
(5 נקודות)
- ב. (1) אפרת רצתה לאכול עוגה ולשתות קפה. על מה היא צריכה לברך תחילה – על העוגה או על הקפה?
נמקן את תשובתכם.
(2) אברהם רצה לאכול שני פירות שברכתם זהה – תאנה ואפרסק.
על איזה מן הפירות עליו לברך? נמקן את תשובתכם.
(6 נקודות)
- ג. (1) אחרי האכילה יש לברך ברכה אחרונה. ציינו שתי ברכות אחרונות.
(2) בנוגע לכל אחת מן הברכות שצייתם – כתבו מאכל אחד שלאחר אכילתו מברכים ברכה זו.
(5 נקודות)

4. שבת

- א. (1) כתבו שני מנהגים שנוהגים לפני הקידוש בליל שבת.
 (2) "וקראת לשבת עונג" – מצווה לענג את השבת. כיצד מקיימים מצווה זו?
 (5 נקודות)
- ב. (1) מהי הפטרה?
 (2) מדוע תפילת מוסף נקראת כך?
 (4 נקודות)
- ג. (1) הסבירו את הדין "אין קידוש אלא במקום סעודה".
 (2) מתי אוכלים סעודה שלישית בשבת, ומה צריך לאכול בסעודה זו?
 (7 נקודות)

5. מועדים – ערב יום הכיפורים ויום הכיפורים

- א. כתבו שני מנהגים או מצוות שמקיימים בערב יום הכיפורים. (3 נקודות)
- ב. (1) איזו תפילה מיוחדת מתפללים בכניסת יום הכיפורים, ומהי המטרה של תפילה זו?
 (2) ביום הכיפורים מתפללים חמש תפילות. מהי התפילה החמישית, ומדוע היא נקראת כך?
 (7 נקודות)
- ג. (1) ביום הכיפורים יש חמישה עינויים, ובהם האיסור לאכול ולשתות.
 ציינו שני עינויים נוספים ביום הכיפורים.
 (2) איזה מנהג נוהגים במוצאי יום הכיפורים, ומדוע?
 (6 נקודות)

6. מועדים – ספירת העומר ויום העצמאות

- א. בין פסח לשבועות אנחנו סופרים את ספירת העומר.
 (1) ממתי מתחילים לספור את ספירת העומר, ומדוע ספירת העומר נקראת כך?
 (2) מדוע נוהגים מנהגי אבלות בימי ספירת העומר?
 (7 נקודות)
- ב. דניאל לא ספר את ספירת העומר בערב.
 (1) אם נזכר בכך למוחרת בבוקר, כיצד עליו לנהוג?
 (2) כיצד עליו לנהוג בשאר ימי הספירה? בתשובתכם התייחסו לשני מקרים.
 (6 נקודות)
- ג. הרבנות הראשית לישראל קבעה שיש להוסיף כמה תוספות בתפילת יום העצמאות.
 ציינו שתי תוספות כאלה. (3 נקודות)

פרק שני (36 נקודות)

ענו על שלוש מן השאלות 7–11 (לכל שאלה – 12 נקודות).

7. יסודות תורה שבעל פה

- א. (1) יש שישה סדרי משנה. ציינו שמות של שניים מהם, וכתבו במה עוסק כל אחד מן הסדרים שצינתם.
 (2) כתבו שם של חיבור נוסף שחיברו התנאים מלבד המשנה.
 (7 נקודות)
- ב. (1) במה עוסק התלמוד?
 (2) מהו שמו של התלמוד שנכתב בארץ-ישראל, ומדוע הוא נקרא כך?
 (5 נקודות)

8. שבת

- א. הסבירו מהו "מוקצה מחמת חסרון כיס", וכתבו דוגמה אחת לסוג המוקצה הזה. (4 נקודות)
- ב. למשה יש חום גבוה בשבת.
האם מותר לו לקחת תרופה להורדת חום, ומדוע? (3 נקודות)
- ג. (1) לרתי יש מבחן בדינים ביום ראשון. מדוע מותר לה ללמוד למבחן זה בשבת?
 (2) למרדכי יש מבחן במתמטיקה ביום ראשון. מדוע אסור לו ללמוד למבחן זה בשבת?
 (5 נקודות)

9. מועדים – חנוכה ופורים

- א. (1) כמה נרות מדליקים בכל יום מימי החנוכה?
 (2) היכן יש להדליק את הנרות, ומדוע?
 (7 נקודות)
- ב. (1) לזכר איזה נס חוגגים את חג הפורים?
 (2) אחת מן המצוות בפורים היא משלוח מנות. לכמה אנשים יש לשלוח מנות, ומהי המטרה של מצווה זו?
 (5 נקודות)

10. הלכות כשרות

- א. כתבו שני פרטים שיש לבדוק בתעודת כשרות. (4 נקודות)
- ב. יוסי אוכל שְׁנִיצֵל בארוחת הצהריים, ושרה אחותו אוכלת קורנפלקס בחלב.
 (1) מדוע אסור להם לאכול באותו שולחן?
 (2) באיזה אופן יהיה מותר להם לאכול באותו שולחן?
 (5 נקודות)
- ג. רבקה אכלה תפוחי אדמה שבושלו בסיר בשרי. מתי היא תוכל לשתות חלב? (3 נקודות)

11. בין אדם לחברו

א. (1) הסבירו מהי "רכילות".

(2) הסבירו מהו "לשון הרע".

(6 נקודות)

ב. כתבו שני איסורים נוספים הקשורים לדיבור. (2 נקודות)

ג. מהי מצוות מעקה, ומהי מטרתה? (4 נקודות)

בהצלחה!